

BEROEPSKWALIFICATIEDOSSIER

Plaatser boven- en ondergrondse leidingen

////////////////////////////////////
BK-0153-2

1. Globaal

1.1 TITEL

Plaatser boven- en ondergrondse leidingen

Deze benaming wordt gebruikt in de Competent-fiche F160501 Plaatser boven- en ondergrondse kabels en leidingen.

1.2 DEFINITIE

De plaatser boven- en ondergrondse leidingen plaatst leidingen en buizen in een distributienetwerk teneinde het distributienetwerk aan te leggen, te vernieuwen, uit te breiden.

1.3 AFBAKENING

toepassing op minstens twee van de volgende leidingen: elektriciteit, (openbare) verlichting, dataleidingen, waterleidingen, gasleidingen

1.4 EXTRA INFORMATIE

Een plaatser plaatst minstens twee soorten leiding. Hij/zij heeft kennis van het plaatsen van de verschillende soorten nutsleidingen in één sleuf (water, gas, elektriciteit of data). Het beroepskwalificatiedossier beschrijft daarom de brede sokkel basisactiviteiten die alle plaatsers uitvoeren.

Kortom, de plaatser heeft algemene competenties nodig om de werkzaamheden uit te voeren. Daarnaast zijn er ook specifieke competenties die overeen stemmen met verschillende werkterreinen. Hiermee bedoelen we het plaatsen van een specifieke soort leiding.

1.5 SECTOREN

- Bouw
- Distributie
- Gas en elektriciteit
- Metaalindustrie (PC149.01 Elektriciens: installatie en distributie)

1.6 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

Volta

Mede-indieners

Techlink

Constructiv

KVZ Verstraete nv

Nelectra

VDAB-Studiedienst

Fluvius

ELOYA

1.7 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Competent-fiche (SERV): F160501 Plaatsers van boven- en ondergrondse kabels en leidingen (m/v), 1 april 2012
- Competent-fiche (SERV): F170501 Plaatsers van nutsleidingen (m/v), 1 september 2013
- Beroepsfiche: Sectorale beroepsfiche: Plaatsers boven- en ondergrondse leidingen, Vormelek vzw (juni 2007)
- Andere: Beroeps Competentie Profiel van CONSTRUCTIV- Plaatsers nutsleidingen - 2014, 2 september 2020
- Andere: Rapport: Infratechniek, Landelijke kwalificaties MBO, Fundeon & Kenteq (augustus 2012)
- Andere: Algemeen Lastenboek: uitvoering van werken, algemene bepalingen, Infrac (mei 2012)
- Andere: Algemeen Lastenboek: milieu voorschriften, Infrac (september 2011)

- Andere: Algemeen Lastenboek: specifieke veiligheidsvoorschriften Infrac, Infrac (september 2011)
- Andere: Bijzonder Lastenboek: sleuven en bestrating, Infrac (mei 2012)
- Andere: Bijzonder Lastenboek: plaatsing leidingen en montagewerken, Infrac (oktober 2011)

Relatie tot het referentiekader

Voor de plaatser boven- en ondergrondse leidingen werd vertrokken vanuit de competent-fiche F160501 Plaatser boven en ondergrondse kabels en leidingen en vanuit de Competent-fiche F170501 Plaatser van nutsleidingen. Het profiel dat in deze competent-fiches omschreven wordt, is echter veel breder dan het in dit dossier beoogde beroep.

De sector heeft intensief intern overlegd om het profiel van een plaatser van boven- en ondergrondse leidingen af te bakenen. Daarom werden niet alle basisactiviteiten uit de competent-fiche overgenomen vermits de competent-fiche ook activiteiten omschrijft van de verwante beroepen aansluiter en technicus (zie rubriek 'samenhang').

De basisactiviteiten uit de Competent-fiches die niet werd opgenomen vermits ze behoren tot het takenpakket van verwante beroepen zijn:

- Mofen, kousen, afdichtingen, kleppen, afsluiters,... assembleren, stutten en beschermen (Id 23579)
- Het graafwerk ophogen en afdekragen aanbrengen en verdichten. Ondergrondse waarschuwingnetten of -linten plaatsen (Id 17229)
- Defecten aan de leiding lokaliseren en de aard ervan identificeren (Id 14764)
- Een netwerk buiten spanning plaatsen en de kabels demonteren (Id14504)
- Transformatoren, verdeelkasten en sturingskasten installeren en aansluiten (Id 14515)
- Een netwerk onder spanning plaatsen na een interventie en functietesten uitvoeren (Id 15696)
- Defecten op het elektriciteitsnetwerk lokaliseren en oplossingen bepalen voor de herstelling (Id 14783)

Om tot een correcte selectie, clustering en aanvulling te komen van de activiteiten uit deze dossiers werden ook de vermelde andere gevalideerde referentiekaders geraadpleegd.

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
1. Bereidt aanleg- en montagewerkzaamheden voor en richt de werklocatie in op basis van de verkregen instructies en (nutsleidingen-)plan				
Zet de verkregen instructies van de werfleider om in uit te voeren werkzaamheden	✓			Kennis van procedures om putten en sleuven te graven en te verdichten Kennis van procedures en instructies voor het plaatsen van omhulsels, kabels beschermbuizen en/of wachtbuizen
2. Werkt op hoogte				
Gebruikt ladders, steigers en hoogwerkers volgens de veiligheidsregels			✓	Kennis van code van goede praktijk van werken op hoogte Kennis van grenzen van bevoegdheden Kennis van werkinstructie hoogwerker
Plaatst ladders			✓	
Gebruikt beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) aangepast aan de werkomstandigheden	✓			
3. Beveiligt de eigen werkplek en de omgeving ervan (signalisatie, ...)				
Brengt verkeerssignalisatie aan voor de beveiliging van de werkplek zowel voor boven- als ondergrondse werkzaamheden	✓			Basiskennis elektriciteit voor werkzaamheden (in principe buiten spanning) in de nabijheid van nutsleidingen Basiskennis van de procedure voor werkplekvrijgave Kennis van veiligheidsregels- en procedures rond de werkzaamheden Kennis van gevaren verbonden aan werkzaamheden in de omgeving van nutsleidingen
Bakent de werkzone af met kegels, hekken, lichten, verkeersborden, ...			✓	
Voorziet doorgangen voor voetgangers en toegangen voor vrachtwagens	✓			
Voorziet toegangen tot woningen en andere gebouwen tijdens de werken	✓			
Verbetert de beveiliging aan de hand van een last minute visuele controle	✓			
4. Reinigt en ruimt arbeidsmiddelen, gereedschappen en beschermingsmiddelen (CBM's en PBM's) op				
Ruimt op en reinigt het materieel volgens de voorschriften			✓	Basiskennis van de toe te passen milieuvoorschriften in verband met afval scheiden en sorteren

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
Voert onderhoudswerkzaamheden uit op kleine, persoonlijke arbeidsmiddelen			✓	Kennis van procedures en gebruiks- en onderhoudsinstructies voor de arbeidsmiddelen
Draagt zorg voor de eigen gereedschappen en meetmiddelen	✓			
Controleert zijn persoonlijke beschermingsmiddelen	✓			
5. Bevoorraadt de werkplek met het nodige materieel				
Voorziet het nodige materieel (arbeidsmiddelen) op de werkplek	✓			Kennis van procedures en gebruiks- en onderhoudsinstructies voor de arbeidsmiddelen
Brengt de nodige materialen naar de locaties op de werkplek volgens de gangbare procedures en werkinstructies			✓	
6. Graaft sleuven of delft putten met behulp van de daartoe bestemde middelen				
Breekt bestaande bestrating zorgvuldig en op een veilige manier op met behulp van manueel of mechanisch gereedschap			✓	Basiskennis elektriciteit voor werkzaamheden (in principe buiten spanning) in de nabijheid van nutsleidingen Kennis van veiligheidsregels- en procedures rond de werkzaamheden Kennis van procedures en gebruiks- en onderhoudsinstructies voor de arbeidsmiddelen Kennis van procedures om putten en sleuven te graven en te verdichten
Maakt op een veilige manier putten en sleuven op gevraagde breedte en diepte, aan de hand van de instructies van de werkplekverantwoordelijke			✓	
Verwijdert objecten uit de sleuf die de leidingen zouden kunnen beschadigen			✓	
Stelt onregelmatigheden in de ondergrond vast en geeft ze door aan de werkplekverantwoordelijke		✓		
Bedient de arbeidsmiddelen op een veilige manier	✓			
Bedient arbeidsmiddelen			✓	
Brengt de juiste afschermingen en merktekens in de sleuven aan bij het dichten	✓			Basiskennis elektriciteit voor werkzaamheden (in principe buiten spanning) in de nabijheid van nutsleidingen
7. Verdicht de put en herstelt voorlopig de bestrating, voetpaden,...				
Bedient arbeidsmiddelen			✓	Basiskennis elektriciteit voor werkzaamheden (in principe buiten spanning) in de nabijheid van nutsleidingen
Brengt de juiste afschermingen en merktekens in de sleuven aan bij het dichten	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
van de sleuven en putten				• Kennis van veiligheidsregels- en procedures rond de werkzaamheden • Kennis van procedures om putten en sleuven te graven en te verdichten
• Verdicht de uitgravingen met het gepaste materieel			✓	
• Damt indien nodig het oppervlak af			✓	
• Herstelt de werkplek voorlopig, in afwachting van definitieve herstelling			✓	
8. Hanteert de vastliggende volgorde van de aan te leggen nutsleidingen				
• Plaatst de nutsleidingen in de sleuf op basis van de voorgeschreven volgorde			✓	• Kennis van de specifieke plaatsingstechnieken en volgorde voor minstens twee van de nutsleidingen • Kennis van procedures en instructies voor het plaatsen van omhulsels, kabels beschermbuizen en/of wachtbuizen
9. Staat in voor de orde en netheid tijdens en na uitvoering van de werkzaamheden				
• Verwijdert afval en vuil bij het verlaten van de bouwplaats			✓	• Basiskennis van de toe te passen milieuvoorschriften in verband met afval scheiden en sorteren • Basiskennis van de procedure voor werkplekvrijgave • Kennis van veiligheidsregels- en procedures rond de werkzaamheden • Kennis van procedures en gebruiks- en onderhoudsinstructies voor de arbeidsmiddelen
• Heeft aandacht voor veiligheid en milieu, ook t.o.v. derden	✓			
10. Helpt bij de controle van de installatie tijdens verschillende realisatiefasen				
• Biedt hulp bij het testen van de leiding	✓			• Basiskennis van de procedure voor werkplekvrijgave • Kennis van de specifieke plaatsingstechnieken en volgorde voor minstens twee van de nutsleidingen • Kennis van procedures en
• Voert een visuele controle uit op uitgevoerde werken en de geplaatste materialen	✓			
• Controleert de kabels en de kabeleinden vooraleer ze te plaatsen	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
				instructies voor het plaatsen van omhulsels, kabels beschermbuizen en/of wachtbuizen
11. Wisselt informatie uit met collega's op een constructieve en vriendelijke wijze				
Vult werkrapport in en aan	✓			Basiskennis van de procedure voor werkplekvrijgave Basiskennis van communicatietechnieken Basiskennis van het gebruik van bedrijfseigen software Kennis van veiligheidsregels- en procedures rond de werkzaamheden
12. Helpt de aansluiter bij aansluitwerkzaamheden				
Voert de voorbereidende werken uit aan de hand van de instructies van de aansluiter (bv: put maken, materiaal aanbrengen, ...)	✓			Kennis van procedures om putten en sleuven te graven en te verdichten Kennis van de specifieke plaatsingstechnieken en volgorde voor minstens twee van de nutsleidingen Kennis van procedures en instructies voor het plaatsen van omhulsels, kabels beschermbuizen en/of wachtbuizen
13. Plaatst leidingen, kabels, beschermbuizen en wachtbuizen in de sleuven (ondergronds) zonder ze onderling te verbinden voor minstens twee van de volgende leidingen: elektriciteit ondergronds, (openbare) verlichting, dataleidingen, waterleidingen, gasleidingen				
Plaatst leidingen, kabels, beschermbuizen en wachtbuizen op de juiste diepte en in de juiste volgorde			✓	Kennis van de specifieke plaatsingstechnieken en volgorde voor minstens twee van de nutsleidingen
Manipuleert omhulsels en kabels volgens procedures en instructies			✓	Kennis van procedures en instructies voor het plaatsen van omhulsels, kabels beschermbuizen en/of wachtbuizen
Hanteert hiertoe het nodige gereedschap op een veilige en correcte manier			✓	

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
14. Bevestigt en regelt een kabel of leiding en zijn accessoires (bovengronds en ondergronds) voor minstens twee van de volgende: elektriciteit bovengronds, (openbare) verlichting, dataleidingen, waterleidingen en gasleidingen ondergronds				
• Graaft putten voor het plaatsen van palen volgens mondelinge instructie			✓	• Kennis van procedures om putten en sleuven te graven en te verdichten • Kennis van de specifieke plaatsingstechnieken en volgorde voor minstens twee van de nutsleidingen • Kennis van procedures en instructies voor het plaatsen van omhulsels, kabels beschermbuizen en/of wachtbuizen
• Bevestigt en monteert garnituren om de kabels vast te hechten aan de paal			✓	
• Plaatst en bevestigt ankerbouten en bewapeningsnetten			✓	
• Hijst indien nodig kabels en accessoires			✓	
• Plaatst bovengrondse kabels en werkt ze af volgens de gegeven opdracht	✓			
• Hangt loopwielen aan de palen voor het geleiden van de kabels			✓	
• Spant kabels op met behulp van een (kabel)spanner en dit in overeenstemming met de werkinstructies			✓	
• Monteert de kabels op de daartoe bestemde plaats			✓	
• Zorgt ervoor dat de kabel bij het afrollen niet over de grond schuift om beschadiging van de isolatie te voorkomen	✓			
• Voert indien nodig werkzaamheden uit aan de bovengrondse leidingen, zowel laagspanning, tv-distributie als openbare en andere verlichting, ...	✓			

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis elektriciteit voor werkzaamheden (in principe buiten spanning) in de nabijheid van nutsleidingen

- Basiskennis van de toe te passen milieuvoorschriften in verband met afval scheiden en sorteren
- Basiskennis van de procedure voor werkplekvrijgave
- Basiskennis van communicatietechnieken
- Basiskennis van het gebruik van bedrijfseigen software

- Kennis van veiligheidsregels- en procedures rond de werkzaamheden
- Kennis van procedures en gebruiks- en onderhoudsinstructies voor de arbeidsmiddelen
- Kennis van procedures om putten en sleuven te graven en te verdichten
- Kennis van gevaren verbonden aan werkzaamheden in de omgeving van nutsleidingen
- Kennis van de specifieke plaatsingstechnieken en volgorde voor minstens twee van de nutsleidingen
- Kennis van procedures en instructies voor het plaatsen van omhulsels, kabels beschermbuizen en/of wachtbuizen
- Kennis van code van goede praktijk van werken op hoogte
- Kennis van grenzen van bevoegdheden
- Kennis van werkinstructie hoogwerker

Cognitieve vaardigheden

- Zet de verkregen instructies van de werfleider om in uit te voeren werkzaamheden
- Gebruikt beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's) aangepast aan de werkomstandigheden
- Brengt verkeerssignalisatie aan voor de beveiliging van de werkplek zowel voor boven- als ondergrondse werkzaamheden
- Voorziet doorgangen voor voetgangers en toegangen voor vrachtwagens
- Voorziet toegangen tot woningen en andere gebouwen tijdens de werken
- Verbeterd de beveiliging aan de hand van een last minute visuele controle
- Draagt zorg voor de eigen gereedschappen en meetmiddelen
- Controleert zijn persoonlijke beschermingsmiddelen
- Voorziet het nodige materieel (arbeidsmiddelen) op de werkplek
- Bedient de arbeidsmiddelen op een veilige manier
- Brengt de juiste afschermingen en merktekens in de sleuven aan bij het dichtmaken van de sleuven en putten
- Heeft aandacht voor veiligheid en milieu, ook t.o.v. derden
- Biedt hulp bij het testen van de leiding
- Voert een visuele controle uit op uitgevoerde werken en de geplaatste materialen
- Controleert de kabels en de kabeleinden vooraleer ze te plaatsen
- Vult werkrapport in en aan
- Voert de voorbereidende werken uit aan de hand van de instructies van de aansluiter (bv: put maken, materiaal aanbrengen, ...)
- Plaatst bovengrondse kabels en werkt ze af volgens de gegeven opdracht
- Zorgt ervoor dat de kabel bij het afrollen niet over de grond schuift om beschadiging van de isolatie te voorkomen
- Voert indien nodig werkzaamheden uit aan de bovengrondse leidingen, zowel laagspanning, tv-distributie als openbare en andere verlichting, ...

Probleemoplossende vaardigheden

- Stelt onregelmatigheden in de ondergrond vast en geeft ze door aan de werkplekverantwoordelijke

Motorische vaardigheden

- Gebruikt ladders, steigers en hoogwerkers volgens de veiligheidsregels
- Plaatst ladders
- Bakent de werkzone af met kegels, hekken, lichten, verkeersborden, ...
- Ruimt op en reinigt het materieel volgens de voorschriften
- Voert onderhoudswerkzaamheden uit op kleine, persoonlijke arbeidsmiddelen
- Brengt de nodige materialen naar de locaties op de werkplek volgens de gangbare procedures en werkinstructies
- Breekt bestaande bestrating zorgvuldig en op een veilige manier op met behulp van manueel of mechanisch gereedschap
- Maakt op een veilige manier putten en sleuven op gevraagde breedte en diepte, aan de hand van de instructies van de werkplekverantwoordelijke
- Verwijdert objecten uit de sleuf die de leidingen zouden kunnen beschadigen
- Bedient arbeidsmiddelen
- Verdicht de uitgravingen met het gepaste materieel
- Damt indien nodig het oppervlak af
- Herstelt de werkplek voorlopig, in afwachting van definitieve herstelling
- Plaatst de nutsleidingen in de sleuf op basis van de voorgeschreven volgorde
- Verwijdert afval en vuil bij het verlaten van de bouwplaats
- Plaatst leidingen, kabels, beschermbuizen en wachtbuizen op de juiste diepte en in de juiste volgorde
- Manipuleert omhulsels en kabels volgens procedures en instructies
- Hanteert hiertoe het nodige gereedschap op een veilige en correcte manier
- Graaft putten voor het plaatsen van palen volgens mondelinge instructie
- Bevestigt en monteert garnituren om de kabels vast te hechten aan de paal
- Plaatst en bevestigt ankerbouten en bewapeningsnetten
- Hijst indien nodig kabels en accessoires
- Hangt loopwielen aan de palen voor het geleiden van de kabels
- Spant kabels op met behulp van een (kabel)spanner en dit in overeenstemming met de werkinstructies
- Monteert de kabels op de daartoe bestemde plaats

Omgevingscontext

- Dit beroep wordt uitgeoefend op werkplekken binnen ondernemingen voor openbare werken, transport, elektriciteitsdistributie, telecommunicatie, soms in samenspraak met de klanten.
- De activiteiten kunnen plaatsvinden op hoogte of in sleuven en het dragen van lasten impliceren.
- De beroepsbeoefenaar kan worden blootgesteld aan omgevingsrisico's (lawaai, stof, trillingen, warmte, regen, koude) en werkt frequent in een ruimtelijk beperkte werkplek. Deze risico's worden beperkt door het verplicht gebruik van PBM's en CBM's en andere preventiemaatregelen.

- De beroepsbeoefenaar kan blootgesteld worden aan de verkeerssituatie.
- Het beroep houdt verplaatsingen naar werven in.
- De handelingen en opdrachten zijn hoofdzakelijk wederkerend in een zelfde volgorde en deze gebeuren steeds in een vergelijkbare en vertrouwde context.
- De volgorde van de taken ligt vast in een planning en werkinstructies.
- Uit te voeren taken zijn steeds afhankelijk van de onder aanneming of het bedrijf.
- De beroepsbeoefenaar werkt in principe zoveel als mogelijk buiten spanning.
- De beroepsbeoefenaar plaatst steeds leidingen die gasloos zijn.

Handelingscontext

- De beroepsbeoefenaar stelt, afhankelijk van de bedrijfscontext, repetitieve vergelijkbare handelingen.
- De beroepsbeoefenaar draagt zorg voor de toegewezen gereedschappen en meetmiddelen.
- De beroepsbeoefenaar heeft steeds aandacht voor een correcte houding en communicatie ten aanzien van de opdrachtgever en derden.
- De beroepsbeoefenaar heeft steeds speciale aandacht voor de veiligheid tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden. Hiertoe bedient hij/ zij de arbeidsmiddelen steeds op een veilige manier, verbetert hij/ zij de beveiliging aan de hand van visuele controle en let hij/zij op dat er geen leidingen of omgevings-elementen beschadigd worden.

Autonomie

Is zelfstandig in

- het uitvoeren van de opdracht: de gekregen instructies en planning omzetten in uit te voeren werkzaamheden, het plaatsen van leidingen.

Is gebonden aan

- werkinstructies en procedures, de veiligheids- en kwaliteitsvoorschriften, instructies van de leidinggevende, werkplannen.

Doet beroep op

- de werkplekleider bij onregelmatigheden, risico's of problemen.

Verantwoordelijkheid

- Het voorbereiden van de aanleg- en montagewerkzaamheden en inrichting van werklocatie
- De beveiliging van de werkplek en de omgeving (signalisatie, ...)
- De reiniging en ordening van de arbeidsmiddelen, gereedschappen en beschermingsmiddelen (CBM's en PBM's)
- De bevoorrading van de werkplek met het nodige materieel
- Het graven of delven van sleuven en putten
- De plaatsing van leidingen in de sleuven, zonder ze onderling te verbinden: elektriciteit, verlichting, data, gas of water
- De voorlopige herstelling van de werkplek

- Het nastreven van de kwaliteitseisen bij het uitvoeren van de werkzaamheden, zowel de opdrachtgevers indachtig als de klanten
- Het contacteren van de werkplekverantwoordelijke bij onregelmatigheden
- Het helpen van de aansluiter bij aansluitwerken

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten en voorwaarden

Er zijn geen wettelijke attesten of voorwaarden verplicht.

Bijkomende attesten

Voor het uitoefenen van bepaalde werkzaamheden en/of in bepaalde contexten kunnen bepaalde attesten en/of certificaten nodig of wenselijk zijn:

- BA4/BA5-atteest (behaald via werkgever)
- Werken op hoogte zoals bepaald in KB van 31 augustus 2005 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor tijdelijke werkzaamheden op hoogte

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

Officiële cijfers over de tewerkstelling per beroep zijn niet beschikbaar. Er werd een raming gemaakt vanuit de betrokken sectoren op basis van beschikbare gegevens. In de sector zijn ongeveer een 1644 plaatsers in dienst (juni 2013). Dit cijfer telt eerder als aanduiding van de grootteorde, niet als exact gegeven.

Vacatures

I. Aantal vacatures (in het 'normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten' en indien beschikbaar het aantal vacatures voor uitzendopdrachten) en aandeel in de sector

i. Spreiding over de betrokken sectoren (januari - december 2013)

Ontvangen vacatures		Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Gent	St. Nikolaas-Dendermonde	Limburg Oost	Buiten Vlaanderen	TOTAAL	Openstaande vacatures
NEC zonder uitzendopdr.	07. Metaal	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0
	12. Energie, water en afvalverwerking	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	13. Bouw	0	0	3	1	0	2	4	2	2	1	0	15	2
	15. Transport, logistiek en post	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	17. Informatica, media en telecom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0
	19. Zakelijke dienstverlening	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2	0
	20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	8	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	11	0
27. Overige dienstverlening	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	4	0	
TOTAAL		19	1	3	1	1	2	4	7	2	1	4	45	4

ii. Aantal openstaande vacatures (aantal, spreiding, evolutie)

- Openstaande vacatures (aantal, evolutie)

Jaartal	jan	feb	maart	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
NEC zonder uitzendopdr.	2	8	12	15	11	14	9	2	2	5	4	4
Uitzendopdr.	2	7	11	12	11	13	7	10	9	15	10	6
TOTAAL	4	15	23	27	22	27	16	12	11	20	14	10

- Openstaande vacatures (aantal, spreiding)

Regio	Antwerpen-Boom	Leuven	Kortrijk-Roeselare	Gent	St. Nikolaas-Dendermonde	Limburg West	TOTAAL
NEC zonder uitzendopdr.	2	1	0	1	0	0	4
Uitzendopdrachten	2	1	0	0	2	1	6

II. Evolutie van het aantal vacatures (in de tijd)

Jaartal	jan	feb	maart	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	Totaal
NEC zonder uitzendopdr.	2	6	7	6	3	5	0	0	2	3	10	1	45
Uitzendopdr.	2	5	7	6	3	4	4	1	4	6	4	4	50
TOTAAL	4	11	14	12	6	9	4	1	6	9	14	5	95

III. Spreiding van het aantal vacatures per provincie en/of regio

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Gent	St. Nikolaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	Totaal
NEC zonder uitzendopdr.	19	1	3	1	0	1	2	4	7	2	1	0	4	45
Uitzendopdr.	19	0	0	1	1	2	4	3	4	9	0	4	3	50
TOTAAL	38	1	3	2	1	3	6	7	11	11	1	4	7	95

IV. Aantal niet werkende werkzoekenden

Beroep	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Gent	St. Nikolaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	TOTAAL
TOTAAL	8	1	2	2	1	2	4	15	9	3	5	52

V. Knelpuntberoep i. Zo ja, duiding oorzaak (kwantitatief/kwalitatief)

Beroep	Ontvangen jobs NEC zonder uitzendopdr.	Aard knelpunt	Omschrijving
Plaatser van boven- en ondergrondse leidingen	184	Kwalitatief	De doorbraak en integratie van mobiele telefonie, digitale televisie en internet doen de vraag naar installateurs en onderhoudstechnici voor data- en telecommunicatie groeien en creëren zo een kwantitatief knelpunt.
		Kwantitatief	

4. Samenhang

Voor samenhang van de beroepen werd tijdens de opmaak van het beroepskwalificatiedossier een totaalbeeld opgemaakt als doorsnede van de beroepencluster.

In onderstaande figuur kan u de volgende beroepen zien in hun onderlinge verhoudingen:

- Plaatser boven- en ondergrondse leidingen
- Installateur nutsvoorzieningen

We kunnen spreken van een verticale mobiliteit, wanneer een plaatser doorgroeit tot installateur. Dit is mogelijk in de volgorde van: plaatser - installateur.

Onderstaand vindt u een overzicht van deze verschillende mogelijke functies en hun kennisvereisten. Dit schema werd opgesteld naar aanleiding van dit dossier. Deze visie wordt gedragen door de verschillende arbeidsmarktactoren zoals hierboven vermeld. Het schema dient te worden gelezen in landschapopstelling, van onder naar boven.

Een plaatser boven- en ondergrondse leidingen plaatst de leidingen. Hiervoor voert hij ook de nodige grondwerken uit. De meeste plaatsers gaan courant om met minstens twee soorten leiding. Leidingen verbinden en aansluiten is de taak van de installateur. Er wordt steeds in team gewerkt.

Doorgroeimogelijkheden zijn mogelijk: door de ruime sokkel aan basisactiviteiten kan een persoon vrij gemakkelijk veranderen van inhoud naargelang de leidingen die hij of zij moet plaatsen: bovengrondse of ondergrondse elektriciteitsleidingen, verlichting, data-, gas- of waterleidingen. Het is ook mogelijk dat een plaatser verschillende leidingen legt op 1 dezelfde werkplek.

